

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי אגודת חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

■ בית הכנסת הפתוח

צעירי חב"ד הרחיבו השנה את מפעל 'בית הכנסת הפתוח'. בתי חב"ד ברחבי הארץ הקימו כמאתיים מנייני תפילה מיוחדים לראש השנה וליום הכיפורים, לציבור שאינו רגיל ללכת לבית הכנסת כל ימות השנה. שליחי חב"ד גם נותנים לציבור הסבר מסודר לאורך התפילה. התפילות נערכות במאהלים גדולים וממוזגים, באולמות ציבוריים ובבתי חב"ד. פרטים באתר www.kipur.org.

■ מזכים בשופר

ביום ב של ראש השנה יצאו אי"ה חסידי חב"ד לזכות יהודים במצווה הגדולה של תקיעת שופר. פעילות זו נעשית על-פי בקשתו הידועה של הרבי מליובאוויטש, שקרא לזכות את המונייני בית ישראל ב'מצוות היום'. חסידי חב"ד יבקרו אצל המאושפזים במרכזים הרפואיים, אנשי כוחות הביטחון, קשישים בבתי אבות, עולים חדשים ואף אסירים בבתי כלא, ויאפשרו להם לשמוע תקיעת שופר.

■ עיון בעבודת היום

בית המדרש לקודשים במעלה הזיתים מזמין את הציבור ליום עיון מיוחד בעניין עבודת יום הכיפורים שיהיה אי"ה ביום שלישי ד' בתשרי, בשעה 4 אחה"צ, בהשתתפות הגאון הרב זלמן נחמיה גולדברג והגאון הרב שלמה פישר. טל' 054-5464408.

■ סמינר יום הכיפורים

הארגון **אשנב לחב"ד** מארגן בכפר חב"ד סמינר יום הכיפורים, באווירה המרוממת והמיוחדת של הכפר. הסמינר נועד לגברים ולנשים. הרשמה מראש חובה בטל' 050-8636355.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
6:43	7:20	7:04	6:38
7:38	8:16	7:54	7:31

כניסת השבת
צאת החג

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

"מלוך על העולם כולו"

בראש השנה אנו מקבלים עלינו מחדש את מלכותו של הקב"ה ומכתירים אותו למלך עלינו ועל העולם כולו. והוא מצידו מעניק רוב שפע לכל השנה

ומכתירים אותו למלך עלינו ועל העולם כולו, אנו גורמים שהקב"ה גם יעניק לנו ולעולם כולו את השפע הדרוש למשך השנה כולה.

עול בשמחה

אם עיקר עניינו של ראש השנה הוא הכרת הקב"ה למלך, הרי העבודה הנדרשת מאיתנו היא קבלת המלכות. כשם שאצל מלך בשר ודם עיקר עניין ההכתרה הוא ההתמסרות של העם אל המלך וקבלת כל גזרותיו, כך במלכות שמים, עיקר עניין ההכתרה הוא קבלת עול.

אמנם בכל יום ויום אנו נדרשים לקבל עול מלכות שמים (וזה בעצם עניינה של קריאת 'שמע ישראל', שבה אנו מצהירים כי 'ה' אלוהינו ה' אחד"), אבל קבלת העול של ראש השנה היא בדרגה עליונה יותר. כל ימות השנה קבלת העול היא יסוד ובסיס להמשך היום, אבל בראש השנה היא כל מהותו ועניינו של היום.

במילים פשוטות: בראש השנה כל יהודי צריך לעמוד לפני הקב"ה כעבד לפני אדונו, להתמסר אליו בכל לב ונפש ולקבל עליו את עולו יתברך. נדרשת מהיהודי הכרה פנימית עמוקה שמכאן ולהבא הוא מקבל עליו עול מלכות שמים ויעשה כל מה שהקב"ה דורש ממנו. קבלת עול זו עולה ומגיעה עד הדרגות הגבוהות ביותר ומביאה את הכתיבה והחתימה הטובה.

קבלת עול זו צריכה להיות מתוך שמחה, כפי שאנו אומרים "ומלכותו ברצון קיבלו עליהם". השמחה מעידה שמלכות שמים אינה כפויה עלינו, אלא אנחנו רוצים בה ורואים בה אושר וזכות. זה האושר הגדול ביותר שיצור נברא יכול לזכות בו - שהקב"ה בחר בנו להיות לו לעם סגולה, ואנחנו זכינו להיות עבדיו של מלך מלכי המלכים הקב"ה.

כך נזכה לכתיבה וחתומה טובה, לשנה טובה ומתוקה, לכלל ולפרט, עד שנזכה כי השנה תהיה שנת הגאולה האמיתית והשלמה עלידי משיח צדקנו.

ת כונה רבה ניכרת לקראת ראש השנה. המונייני בית ישראל עורכים קניות, מזמינים אורחים, מתכננים את סעודות החג. הכול זוכרים לברך את הקרובים והמכרים וגם לדאוג למקום שמור בבית הכנסת. זו התכונה שאנו רואים ושומעים סביבנו, ועלול להיווצר רושם שמהותו של ראש השנה מסתכמת בקניית כלים חדשים, בארוחות חגיגיות, בברכות ואיחולים, ואולי גם בתפילה בבית הכנסת.

מי שייפסס למחשבה כזאת יחמיץ את עיקרו של ראש השנה. איננו רוצים לזלזל חלילה בקניות, בארוחות, ובאיחולים. אלה דברים חשובים, שהם גם ממנהגי ישראל המקודשים, אבל לא בהם מתמצה עניינו של ראש השנה.

דין והכתרה

ההכנה האמיתית לראש השנה מתחילה חודש ימים קודם לכן. זה חודש אלול, חודש של מירוק פנימי, חשבון נפש, התעוררות תשובה ושימת דגש על תפילה ורחמים. עצם ההכנה הזאת נותנת מושג כלשהו על חשיבותו הגדולה של ראש השנה.

ימי ראש השנה (ויום הכיפורים) נקראים גם 'ימים נוראים', כי יש בהם מימד של דין ומשפט. כמו שאומרים חז"ל, שבימים הללו הקב"ה "יושב על כיסא דין, וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו". בימים הללו נקבע גורלנו למשך השנה הבאה, וברור שעיקר הדגש צריך להיות על התפילה והרחמים, שנזכה להיכתב בספר חיים טובים, לשנה טובה ומתוקה.

תורת החסידות מפנה את הזרקור לעבר רבדים עמוקים יותר במהותו של ראש השנה. מהות העיקרית של היום היא, שבו הקב"ה מוכתר מחדש למלך העולם. לכן יש דגש רב כלי"ך על עניין המלכות, ובקשותינו מתמקדות בתפילה "מלוך על העולם כולו בכבודך". כאשר אנו מקבלים עלינו מחדש את מלכותו של הקב"ה

שנה טובה ומתוקה, שנת הגאולה האמיתית והשלמה

המציאות אינה מפריעה לקיום מצווה

שיש לבטל מצווה מדאורייתא?! האם ייתכן שהקב"ה ברא עולם שאינו מאפשר לקיים את מצוות תקיעת שופר בראש-השנה שחל בשבת?!

שבת במקום שופר

על-כן בהכרח לומר שבראש-השנה שחל בשבת אין זקוקים לתקיעת שופר. אין כאן עניין של ביטול מצווה, לא חסר דבר בהכרת המלך, ואיננו מאבדים חלילה את פעולתיה המופלאות של תקיעת השופר. כל העניינים המתחוללים על-ידי תקיעת השופר מתחוללים על-ידי עצם העובדה שזה יום השבת. לכן כשראו חז"ל שעל-ידי השופר עלול להיגרם מכשול, ביטלו את התקיעה, שממילא אינה חיונית כל-כך בשבת.

זו המעלה המיוחדת של ראש-השנה שחל בשבת. מה שעם ישראל מחולל בשנה רגילה על-ידי השופר, המעורר אצל הקב"ה את התענוג והרצון למלך מחדש על העולם, פועלת השבת עצמה, שכולה עונג, ככתוב "וקראת לשבת עונג". לכן לא נדרש לתקוע בשופר בראש-השנה שחל בשבת.

(לקוטי שיחות כרך ז, עמ' 51)

חז"ל חוששים שבגלל קיום מצווה ייגרם מכשול חמור או יהיו מי שיעברו איסור תורה, ניתן להם הכוח לבטל את המצווה. מהי אפוא השאלה איך ייתכן לבטל מצווה מדאורייתא?

עלינו לומר שהתמיהה אינה על סמכותם של חז"ל לבטל מצווה, אלא על עצם העובדה שנוצרת מציאות המחייבת אותם לבטל מצוות עשה.

נברא בשביל התורה

העולם נברא על-ידי הקב"ה בשביל ישראל ובשביל התורה, כדי שיהודים יעסקו בו בתורה ובמצוות. הבריאה גם איננה אירוע חד-פעמי שקרה לפני אלפי שנים, אלא הקב"ה בורא ומקיים את הבריאה בכל רגע ורגע מחדש, בבחינת "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית".

על יסוד זה מתעוררת השאלה הגדולה: אם העולם כולו נברא בשביל התורה, איך ייתכן שמציאות העולם מפריעה לקיום התורה והמצוות, עד שבגלל זה חז"ל מגיעים למסקנה

תקיעת שופר בראש-השנה היא מצוות עשה מדאורייתא, ככתוב "יום תרועה יהיה לכם". זו מצוות היום, ועל-ידיה אנו מכתירים את הקב"ה למלך. אולם כאשר ראש-השנה חל בשבת, דחו חז"ל את המצווה הגדולה הזאת, והורו שלא לתקוע בשבת. חז"ל חששו שלא תמיד יזכרו להביא את השופר לבית-הכנסת קודם השבת, ואז יהיו מי שישכחו ויטלטלוהו ברשות הרבים, ובכך יחללו שבת. לכן ביטלו את תקיעת השופר בשבת ראש-השנה.

במאמרי חסידות רבים נדונה השאלה איך ייתכן לבטל מצווה מדאורייתא בגלל חשש כזה. כיצד ביטלו אפוא חז"ל את המצווה הגדולה של תקיעת השופר בשבת ראש-השנה? תורת החסידות מסבירה שכאשר ראש-השנה חל בשבת אין כל-כך צורך לתקוע בשופר, כי השבת מחוללת את הפעולה שהשופר עושה.

מה השאלה

אך עצם השאלה אינה מובנת. הקב"ה קבע כי "יש כוח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה". אם

מן המעיין ראש-השנה | מאת הרב אליעזר ברוד

חסד בפנימיות

"לבושו צדקה מעטהו קנאה" (מן התפילה). 'לבוש' זה המלבוש הפנימי; 'מעטה' זה הלבוש החיצוני. מעשי הקב"ה הם צדקה וחסד בפנימיותם, בתוך-תוכם, אבל בחיצוניותם, למראית עין, נראים הם כמעשה של גבורה וקנאה.

(רבי חנוך מאלכסנדר)

המלאכים מצפים

בראש-השנה המלאכים עומדים ומצפים שיהודי יאמר דברי שבח על חברו. יודעים הם שהקב"ה מתאווה לשמוע דברים טובים על בני-ישראל אף יותר מתפילות הצדיקים.

(הרבי המהר"ש מליובאוויטש)

אריכות התפילה

הרבי הרש"ב מליובאוויטש היה מאריך מאוד בתפילת ערבית בלילה הראשון של ראש-השנה. תפילתו הייתה נמשכת לא פחות משלוש או ארבע שעות. בסעודת החג היה מקצר מאוד. את קריאת שמע שעל המיטה היה קורא במשך ארבע שעות.

העיקר ראש-השנה

רבי נחמן מברסלב אמר: אצלי העיקר הוא ראש-השנה, ותיכף כשחולף ועובר ראש-השנה, אני מטה אוזני לשמוע אם דופקים ומעוררים לסליחות לשנה הבאה, מפני שאין זמן כלל, וכל השנה חולפת ועוברת כהרף עין.

כתרו של הקב"ה

"ובכן לך הכול יכתירו" (מן התפילה). כתרו של הקב"ה הוא במסירת נפשנו על קדושת שמו הגדול. "לך - הכול יכתירו", אנו מכתירים את הקב"ה ב"לך הכול".

(רבי צבי מרימנוב)

למלאכים אין סבלנות

בבית-מדרשו של רבי מנחם-מנדל מקוצק סלסל החזן יותר מדי בתפילות הימים הנוראים. קטע רבי מנחם-מענדל את הסלסול ואמר: אנו אומרים בתפילה "מלאכים ייחפזון וחיל ורעדה ייאחזון" - כשהמלאכים רועדים אין להם סבלנות לשמוע הרבה סלסולים...

אמרת השבוע

רק תקיעה אחת

האדמו"ר ממונקאץ' חיבב מאוד את נכדו הקטן, והנכד היה מבלה הרבה בחדרו. בחודש אלול, בשנה האחרונה לחייו, כשתקע האדמו"ר בשופר, ביקש הילד שיתקע עוד תקיעה אחת בעבורו. הסב נענה, וכל החודש תקע עוד תקיעה לשמחת נכדו.

כשהגיע ערב ראש-השנה לא תקע האדמו"ר בשופר, מכיוון שאין תוקעים בערב ראש-השנה. אולם הנכד לא ויתר, רקע ברגליו והתחנן: "תקיעה אחת, רק תקיעה אחת". הסב נכנע לו ותקע תקיעה אחת.

בראש-השנה, לפני התקיעות, פתח האדמו"ר את ארון-הקודש וקרא: "ריבוננו של עולם! עלי לבקש מחילה על שעברתי על המנהג המקובל ותקעתי אתמול בשופר. עשיתי זאת כי לא יכולתי לשאת את בכיו של נכדי. ואתה, בניך שוכבים על הארץ ומתחננים - רק תקיעה אחת! תקע בשופר גדול לחירותנו! האם לא תיענה לתחנוני בניך?!"

השטן התבלבל

דון־פרננדו אגולר היה אישיות ידועה ומפורסמת בימי האופל שלאחר גירוש ספרד. בכישרונותיו המוזיקליים הנדירים הגיע לעמדת המנצח הראשי של המקהלה המלכותית בברצלונה. מאות נגנים זמרים פעלו בשורותיה. אך מאחורי דון אגולר הסתתר סוד גדול.

באותם ימים, שהיו מהקשים בדברי ימי ישראל, רווחה בספרד תופעת האנוסים. אלה היו יהודים, במיוחד עשירים וקרובים למלוכה, שניסו להציל את מעמדם ואת רכושם על־ידי המרת דתם למראית עין. הם חיו כיהודים בסתר, ונרדפו בחמת זעם על־ידי האינקוויזיציה.

אנשי האינקוויזיציה עקבו אחר המתנצרים, כדי לוודא שאכן הם נאמנים לדתם החדשה. מי שנתפס שומר בסתר את יהדותו, היה צפוי למות בייסורים קשים ולאחר עינויים נוראים. חייהם של האנוסים היו רצופים דאגה מתמדת וחששות על כל צעד ושעל.

ובכל־זאת שמרו האנוסים את המצוות ככל יכולתם. במרתפים תת־קרקעיים, שהכניסה אליהם הייתה מוסווית היטב, היו מתכנסים בימי שבת וחג. שם היו הלבבות נפתחים, אוירת החשש והפחד הייתה מתחלפת בשמחה של מצווה, והמשתתפים התאחדו שוב עם אמונתם ומורשת אבותיהם.

חודש אלול הגיע. מחשבותיו של דון אגולר נשאוהו אל ימי 'תור הזהב', ימיה של יהדות ספרד בתפארתה. בתי־הכנסת היו מלאים, תפילות הימים הנוראים הרעידו כל נימה בלב, וקול השופר היה נשמע ברמה. כיצד יוכלו הוא ועוד יהודים רבים לקיים את מצוות היום של ראש־השנה ולשמוע את קול השופר!?

רעיון נועז עלה במוחו. הוא החליט לגשת לביצועו, למרות הסכנה הגדולה שהייתה כרוכה בו.

כרוזים עברו בחוצות העיר והזמינו את ההמונים להשתתף בקונצרט מיוחד במינו, שתיגיש המקהלה המלכותית, ויושמעו בה שירים ממגוון סגנונות ותרבויות. את השירים יבצעו אמנים בעלי שם, בעזרת כלי נגינה מגוונים ונדירים.

תורים ארוכים השתרכו ליד עמדות מכירת הכרטיסים, והתרגשות רבה

ניכרה בהמון. מבוקר ועד ערב התנהלו דיונים בעניין הקונצרט המתקרב. רבים מקרב האנוסים ידעו את עובדת יהדותו של דון אגולר. בשומעם את הכרוזים שמו לב לתאריך האירוע.

היום שבו נקבע הקונצרט הוא א' בתשרי, ראש־השנה. בידועם כי מאחורי הקונצרט המיוחד עומד דון אגולר העריכו שכלל הנראה יש לו בזה כוונה נסתרת, ועליהם להיות שם.

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

נתקע בשבת

מכיוון שאנו אמונים על "אחכה לו בכל יום שיבוא", ועליו להאמין שמישיח צדקנו יבוא היום, קודם ראש־השנה, הרי שאז נצטרך לעדכן את לוחות הדינים והמנהגים, שבהם נאמר כי השנה תוקעים בשופר רק ביום השני של ראש־השנה. שכן כשיבוא משיח נתקע בשופר גם בראש־השנה שחל בשבת.

אין תוקעים בשופר בראש־השנה שחל בשבת משום גזרה של חכמי ישראל. מסבירה הגמרא (ראש־השנה כט,ב): "הכול חייבין בתקיעת שופר, ואין הכול בקיאיין בתקיעת שופר; גזרה שמא יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד, ויעבירונו ד' אמות ברשות־הרבים". כלומר, בגלל החשש, שמא הדיוטות יעבירו את השופר ברשות־הרבים ויעברו על איסור הוצאה בשבת – ביטלו חז"ל את מצוות תקיעת שופר בראש־השנה שחל בשבת. אולם כשיבוא המשיח והעולם כולו יתעלה, לא יהיה מקום לגזרות ולחששות, ואז יחזרו לתקוע בשופר גם בראש־השנה שחל בשבת.

רצון חדש

תורת החסידות עוסקת ברבדים העמוקים יותר. הגזרה של חז"ל שלא לתקוע בשופר בראש־השנה שחל בשבת, מעוררת שאלה גדולה. הלא ידוע שכל שפע החיים ששופע לעולמות במשך השנה בא על־ידי תקיעת השופר. השופר מעורר חיות חדשה מפנימיותו ועצמותו של הקב"ה. יוצא אפוא שביטול המצווה בראש־השנה שחל בשבת מונע לכאורה מאיתנו את ההשפעות העליונות של השופר!

הסבר העניין טמון במהותה הפנימית של תקיעת השופר. לשופר תפקיד מרכזי בהכתרת הקב"ה למלך על העולם. בכל שנה יש לעורר מחדש כביכול אצל הקב"ה את רצון המלוכה, וכדי לעורר רצון כזה יש לעורר תחילה נקודה של עונג בקיום העולם. כלומר, צריך שהקב"ה יתענג מקיומו של העולם, ועל־ידי כך יתגלה הרצון למלוך עליו.

כיצד מעוררים את העונג הזה? – על־ידי השופר. תקיעת השופר מבטאת את הצעקה הפנימית של היהודי אל הקב"ה, צעקה בלי מילים שפורצת מעומק הלב, והיא מגיעה עד פנימיותו ועצמותו של הקב"ה ומגלה עונג בקיומו של העולם. על־ידיה מתעורר אצל הקב"ה רצון חדש למלוכה, והוא נענה לבקשת עם־ישראל: "מלוך על העולם כולו בכבודך".

כמו בבית־המקדש

אך כשראש־השנה חל בשבת אין צורך כל־כך לעורר את העונג העליון, מכיוון שהשבת עצמה עניינה עונג. העונג הוא ממהותה של השבת, שכן היא באה לאחר סיום המלאכה ("ויכל אלוקים"), ואז מתעורר עונג רב למראה המלאכה שהושלמה. עונג זה, שהיה בשבת הראשונה של הבריאה, חוזר וניעור מדי שבת בשבת.

לכן כאשר ראש־השנה חל בשבת יורדת חשיבותו של השופר, שכן השבת עצמה מחוללת את מה שתקיעת השופר עושה. עצם מציאותה של השבת מעוררת את העונג העליון, ועל־כן דיי שעם־ישראל אומר את פסוקי ה'מלכיות', 'זיכרונות' ו'שופרות', כדי שהקב"ה יקבל את הבקשה להיות מלך על העולם.

ובכל־זאת יש דרגה עליונה יותר של עונג שאין בכוחה של השבת לעוררה, ולכן יש חשיבות לתקיעת השופר גם בראש־השנה שחל בשבת. אלא שאין בכוחנו להגיע לדרגה עליונה זו בכל מקום. רק בבית־המקדש היה אפשר להגיע לשלמות זו על־ידי תקיעת שופר בראש־השנה שחל בשבת, ולכן לא ביטלו חז"ל את תקיעת השופר בבית־המקדש. אולם בכל מקום אחר אי־אפשר להגיע לדרגה זו, ולכן אפשר להסתפק בפעולה שנוצרת על־ידי עצם השבת.

אבל בזמן הגאולה, כאשר העולם כולו יתעלה לדרגה עליונה יותר, יהיה אפשר להגיע בכל מקום לאותה פעולה שהושגה על־ידי תקיעת שופר בבית־המקדש בראש־השנה שחל בשבת, ולכן נתקע בשופר גם בראש־השנה שחל בשבת, ונעורר שפע נשגב של אור אלוקי לעולם (ראו ספר המאמרים מלוקט כרך א, עמ' תכא ואילך).

היום הגדול הגיע. שערי האירוע נפתחו, והמוני צופים נלהבים מיהרו לתפוס את מקומותיהם מול הבימה הגדולה. על הבימה כבר המתינו עשרות אמנים ונגנים, בידיהם כלי נגינה מגוונים, נכונים לרגע שבו יצטוו לפתוח בשיר. בשורות הראשונות ישבו הנכבדים שבעם, אנשי השלטון, בני האצולה הספרדית, ראשי הכמורה והאינקוויזיציה, ועוד רבים.

רגע הפתיחה הגיע. המנצח נתן את האות והקונצרט החל. זה אחר זה פצחו הנגנים והזמרים בשלל שירים, שירי מולדת ושירי כל עם ועם, אשר בוצעו היטב באמצעות כלי־הנגינה המיוחדים. זה מנגן במפוחית נדירה, ושכנגדו פורט על כלי־מיתר בלתי־מוכר, וכך הלאה.

קולות הנגינה התערבבו עם קולות הצופים הנלהבים, אשר לא פסקו מלהלל במחיאות כפיים נמרצות את הנגנים. האווירה המשולהבת גאתה והלכה מרגע לרגע. ופתאום, באותם רגעי שיא, נשמע לפתע קולו הפשוט והצלול של השופר, בתקיעה ארוכה חודרת לב.

התוקע בשופר היה המנצח בכבודו ובעצמו, דון־פרננדו אגולר, אשר התכבד גם הוא לתת את חלקו בתזמורת. הוא נטל קרן איל, התחיל בתקיעה ארוכה, לאחריה שברים, אחריהם תרועה, ושוב תקיעה ארוכה. כל הסדר חזר שוב ושוב, עד שסיים לתקוע את שלושים הקולות המחוייבים על־פי ההלכה.

לגבי הצופים הרבים זה היה עוד ביצוע מהנה מתוך כמה וכמה נעימות וביצועים שנעשו בקונצרט, אולם לקהל האנוסים שבתוך הקהל זה היה הלם של ממש. ליבם החסיר פעימה. עיניהם הפעורות לא סרו אף לרגע מדון אגולר, ואזניהם היו כרויות לכל אחת ואחת מההברות היוצאות מן השופר.

רק כאשר סיים את התקיעות קלטו האנוסים את גודל הנס. כל אנשי האצולה, הכמורה והאינקוויזיציה היו שם, ומתוכם לא היה אפילו אחד שקלט מה התרחש מתחת לאפם. אושר אין־סופי הציף את ליבם של האנוסים, שלא פסקו מלהלל ומלהודות לה' על שזכו לקיים את מצות היום, לנגד עיניהם הפקוחות של הגדולים והאכזריים באויבי היהדות.

אמר חכם אחד: מעולם לא הצליח אדם לבלבל את השטן בתקיעותיו כדון אגולר בשעתו. כל שליחי השטן היו שם, גדולי הכמורה והאינקוויזיציה, כולם שמעו וראו, ולא ידעו מאומה.

פתגם חסידי "בראש־השנה הקב"ה בוחן את ליבו של כל יהודי ומגלה את הנקודה הפנימית שלעולם נשארה תמימה וזכה. על כך אנו אומרים: 'לבוחן לבבות ביום דין, לגולה עמוקות בדין'" (חידושי הרי"מ)

סיפור של סגוריה לראש-השנה

התבוללות בארץ-הקודש

לדעתו, אין להפנות את התביעה לחשבון-הנפש רק לעבר הציבור שעדיין אינו שומר תורה ומצוות. "גם החברה הדתית והחרדית צריכה לבחון את דרכה. האם היא פועלת לקירוב הציבור לה' ולתורתו, האם היא פועלת ברגישות ראויה, נמנעת מחילול שם שמים ומפגיעה בזולת? על כולנו להרהר במעשינו ולראות כיצד ניטיב אותם."

כרב בעיר מעורבת הוא מתריע כי סכנת ההתבוללות קיימת גם בישראל: "בערי הצפון גרים יחדיו יהודים וערבים, ולא אחת נוצרים קשרים לא־טובים בין צעירים יהודים וערבים. אני מכיר אישית עשרות מקרים כאלה, וכמעט תמיד התוצאות הרסניות. מדאיגה לא־פחות העובדה כי שיעור גבוה בציבור אינו שולל את ההתבוללות ואינו מבין את גודל האסון הטמון בה. זו נורה אדומה."

שעתיים בגשם

לקראת ראש-השנה הוא מבקש לציין גם את היופי המופלא שבעם היהודי. "בחורף האחרון, בשבת גשומה וקרה, באו אליי שני בחורים צעירים. הם סיפרו שסבתם אושפזה במצב קשה במרכז הרפואי בנהריה, והם רוצים שאתיר לאביהם, בנה, לנסוע עמם לבקרה בשבת. האב אינו אדם דתי, ובכל־זאת הוא מסרב לנסוע בשבת. הסברתי להם שעם כל הצער, אין שום היתר לחלל את השבת כדי לנסוע לבקר את הסבתא.

"במוצאי שבת, בדרכי הביתה, בא אליי האב וביקש

ה שנה החולפת נפתחה במהומות קשות בין יהודים לערבים בעכו. המהומות החלו ביום-הכיפורים ובשיאן חולל בית-הכנסת רמ"ל בעיר והושחתו מאות חנויות ומכוניות של יהודים. כוחות הביטחון עמלו על החזרת השקט לעיר. רב העיר, הרב יוסף ישר, פעל עם נכבדים מהציבור הערבי להשקט את האווירה.

שנה אחרי האירועים הרב ישר אומר: "פעלנו רבות כדי להבטיח שמעשים כאלה לא יישנו. אני מקווה שהערבים למדו את הלקח. עכו היא עיר יהודית ותוסיף להיות כזאת. הערבים יצטרכו לכבד את הערכים שלנו, כדי שכולנו נוכל לחיות כאן ברגיעה."

רגישות לחיי הזולת

הרב ישר, שעבר לא־מכבר את גיל ששים, משמש רבה של עכו שנים רבות. בעבודת הרבנות הוא נעזר, לדבריו, בהדרכתו ובעצותיו של הרבי מליובאוויטש, דברים שנאמרו לו אישית או בדברים שנאמרו כהוראות כלליות והוא אימץ אותם כדרך־חיים. "כמה וכמה פעמים זכיתי לקבל את ברכתו של הרבי, ואני יכול להעיד שכל אחת ואחת מברכותיו התקיימה במלואה", הוא אומר.

האלימות הגואה בעת האחרונה מטרידה אותו. "בלתי־נתפס שמעשי רצח ואלימות קשים נעשו כמעט דבר שבשגרה", הוא אומר. "רבים שואלים ממה זה נובע. זו תוצאת הרדידות והריקנות של החברה, חינוך טוול ערכים והעדר רגישות לחיי הזולת. גדל כאן דור ללא ערכים."

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

בבית או בישיבה?

שאלה: הנהלת הישיבה קבעה שהתלמידים יישארו בישיבה בראש-השנה, ואילו ההורים רוצים שבניהם יבואו הביתה לחג. ההחלטה מוצדקת?

תשובה: בחג יש בהחלט חשיבות לאווירה המשפחתית, לסעודה המשותפת ולתפילה יחדיו בבית-הכנסת, אבל ראש-השנה ויום-הכיפורים אינם ככל חג. בעיקרם הם 'מים נוראים', ימי דין ורחמים, שבהם האדם נדרש להתעלות לרמה גבוהה יותר של טהרה ורוחניות.

ישיבה איננה מקום לימודים בלבד, אלא זו מסגרת שבה שורה אווירה רוחנית יותר, של תורה, תפילה ועבודת ה'. לכן מוצדקת הדרשה שהתלמידים יהיו באווירה זו גם בימי ראש-השנה ויום-הכיפורים.

בחדש אלול בכלל מאירות י"ג מידות הרחמים. לכן נהגו עדות המזרח להשכים כל החדש לסליחות. בעל התיאור כתב, שבחדש זה נמצא "המלך בשדה". מובן

הרב ישר. שנה אחרי המהומות

לשוחח איתי. הוא סיפר כי לאחר שמעע מבני שאין היתר לנסוע איתם, החליט ללכת ברגל מעכו לנהריה, מרחק של יותר משעתיים הליכה. מזג-האוויר היה סוער וגשום, אך הדבר לא הרתיע אותו. עתה קלט שבעצם היה אסור לו ללכת, משום שיצא מתחום שבת ללא עירוב. חיבקתי את היהודי, נשקתי לו ואמרתי בליבי: הקב"ה, ראה-נא את בניך היקרים. יהודי עושה מאמץ אדיר לקיים מצוות כיבוד אב, מתוך זהירות מחילול שבת, ועכשיו הוא חושב על העירוב. בסיפור הזה אבוא אל הקב"ה גם בראש-השנה."

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

אפוא שבמשך חודש זה, ועוד יותר בחודש תשרי ובעשרת ימי תשובה, צריכים להתמסר יותר לעניינים רוחניים. תלמידי הישיבות נדרשים במיוחד למעט בענייני הגוף ולהוסיף בענייני הנשמה. כתב החיד"א: "יותר טוב בימים אלו להרבות סליחות ותחנונים עם הציבור מללמוד... ראיתי לקצת רבנים שתמיד היו עסוקים בגופי הלכות ובחיבורים, ובחודש אלול היו מניחין קצת מסדרם לעסוק בתפילה ובתחנונים". בהרבה ישיבות מוסיפים בלימוד המוסר, ובישיבות חסידיות מוסיפים בתורת החסידות. ההתחזקות הזאת בקבלת עול מלכות שמים פועלת שהקב"ה יקבל את ה'הכתרה' שלנו, "שתמליכוני עליכם", וכפי שאנו מבקשים: "מלוך על העולם כולו בכבודך", וייתן לנו שנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

מקורות: ברכות ת.א. ברכי יוסף או"ח תקפ"א, אלף למטה שם ס"ק טו. לקוטי שיחות ח"ב עמ' 640.

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020